

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Bc. Christian Krčák

Téma diplomové práce: Pojetí svobody v existenciální filosofii M. Heideggera

Vedoucí práce: PhDr. Vlastimil Zátka, CSc.

Předložená diplomová práce Ch. Krčka „Pojetí svobody v existenciální filosofii M. Heideggera“ je zdařilým pokusem interpretovat problematiku svobody v rané existenciální filosofii M. Heideggera, jednoho z nejvýznamnějších představitelů moderní filosofie 20. století. Autor si zvolil myšlenkové a interpretačně náročné téma, které předpokládá nejen důkladnou znalost samotného Heideggerova díla, ale také znalost rozsáhlé sekundární odborné literatury. Práce je koncipována jako analytický rozbor jednotlivých částí Heideggerovy koncepce svobody a systematickým způsobem rozebírá její základní komponenty.

Diplomová práce se zabývá třemi základními tematickými okruhy, v nichž autor podává detailní rozbor jednotlivých částí Heideggerovy koncepce svobody. V první části autor vymezil ontologické aspekty svobody v kontextu hermeneutické interpretace bytí pobytu ve světě jako ontologického východiska zkoumání karteziánské metafyziky subjektivity a ukazuje, že pojem svobody tvořil východisko Heideggerovy existenciální filosofické hermeneutiky. Autor správně upozorňuje, že fenomén svobody hrál významnou roli v Heideggerových úvahách o metafyzice subjektivity a byl jedním z implicitních metodologických vodítek jeho koncepce. V této souvislosti odkazuje na historicko-filosofické kořeny Heideggerova pojetí hermeneutiky a ukazuje originální přínos jeho pojetí hermeneutiky jako fundamentální ontologie pobytu. V této souvislosti upozorňuje na Heideggerův kritický postoj k tradiční filosofické antropologii, v níž byl smysl lidské existence redukován na derivát ideálního nečasového bytí ideje (Platón), resp. transcendentálního subjektu (Descartes, Kant).

V druhé části předložené práce se autor zabývá problematikou pravdy a jejího vztahu ke svobodě jako centrálnímu pojmu Heideggerovy fundamentální ontologie. Zdůrazňuje specifický charakter pojmu pravdy a Heideggerovu intenci interpretovat tento pojem jako způsob asubjektivního odhalování bytí daného jsoucna v jeho nezakrytosti (alétheiá). Zvláštní důraz klade autor na problematiku konstituce „svobody jako bytnosti pravdy“ a specifického způsobu vyjevování smyslu lidské existence. Centrem jeho analýz je pojetí pobytu jako otevřené existence, v níž se svoboda prezentuje jako horizont otevřených možností. Autor správně upozorňuje, že tradiční interpretace pojmu svobody bagatelizovaly její vztah k pravdě interpretované jako proces odhalování časového smyslu bytí. V této souvislosti rozebírá koncepci hermeneutiky u P. Ricoeura a upozorňuje na jeho odlišné pojetí svobody. V závěru kapitoly autor vymezuje podstatu hermeneutické zkušenosti a specifikuje její vztah k svobodě pojaté jako integrální součást fenoménu otevřenosti bytí.

V závěrečné partii celé práce, která má myšlenkově nejoriginálnější a nejodvážnější charakter, autor zkoumá svobodu jako fundamentální otevřenost pobytu ve světě a analyzuje její fundamentální součásti. Detailně analyzuje její vnitřní komponenty - faktičnost, autentičnost a upadlost - a zkoumá jejich vztah k temporální konečnosti pobytu (Dasein). V další části je zkoumána Patočková analýza sokratovského pojetí svobody jako existenciální angažovanosti ve světě a jeho příspěvek k překonání metafyziky subjektivity. V závěru autor

shrnuje své úvahy o fenoménech svobody a pravdy a samostatným způsobem se snaží aplikovat některé své závěry na problematiku politické a existenciální svobody v dnešním světě. Poukazuje na zvláštní vztahy mezi svobodou a existenciální angažovaností a upozorňuje na specifický charakter Heideggerova pojetí svobody jako otevřenosti pobytu v existenciální angažovanosti ve světě. V závěru konstatuje, že svoboda není pouhou daností a empirickým faktem, nýbrž příkazem a angažovaným existenciálním posláním konečného pobytu ve světě.

Výběr zvoleného tématu i úroveň jeho zpracování jsou velmi dobré. Autorovi se podařilo zachovat vyvážený poměr mezi analyticko-deskriptivní rovinou výkladu a rovinou interpretační. Rozsah použité primární a sekundární literatury i úroveň jejího zpracování jsou velmi dobré a svědčí systematickém zájmu o zvolenou problematiku. Práce má promyšlený charakter a opírá se znalost české i zahraniční odborné literatury. Ve svých interpretacích autor prokázal znalost zvolené problematiky i schopnost samostatným způsobem interpretovat a objasnit relevantní významové souvislosti. Autorovy výklady složitých a vnitřně členitých problémů Heideggerovy fundamentální ontologie jsou přesvědčivé a svědčí o intenzivním zájmu o zvolenou problematiku. Autor v nich prokázal nejen hlubokou znalost samotných Heideggerových textů, ale i příslušné odborné literatury. Ve svých interpretacích postupoval samostatně a výstižným a zdařilým způsobem formuloval svá vlastní stanoviska a dílčí závěry. Konkrétní interpretace jednotlivých problémů mají vyvážený charakter a je v nich dosažen adekvátní proporcionalní vztahu mezi deskriptivní a interpretační rovinou výkladu. Autor nezůstal u pouhého popisu daných problémů, ale předložil svá vlastní stanoviska. I tento fakt přispívá ke kvalitě předložené diplomové práce.

Přes své odborné kvality a úroveň vykazuje předložená diplomová práce ovšem na druhé straně některé drobné formální vady a obsahové nedostatky. Na některých místech jsou použity neodborné výrazy příliš populárního jazyka, např. na s. 11 výrazy „zajetých“ a „akorát“, na s. 16 „Heidegger povstal“, „duševno“, na s. 53 „svobodu ... nezválcují“. Také by bylo vhodné více zdůraznit Heideggerovo rozšíření původní Husserlovy transcendentální fenomenologie o hermeneutiku dějin a dějinnosti a vliv filosofie W. Diltheye (zejména s. 24). V kapitolách o fenoménech existenciální úzkosti strachu a upadlosti by bylo také vhodné poukázat na nepopiratelný vliv Kierkegaardovy existenciální filosofie a teologie (s. 45).

I přes uvedené drobné kritické připomínky lze závěrem konstatovat, že předložená diplomová práce Bc. Christiana Krčka splnila stanovený cíl a podala fundovanou analýzu zvoleného tématu. Práce je promyšleným výkladem všech základních problémů rané Heideggerovy existenciální koncepce svobody. Autor ve svých interpretacích prokázal znalost dané tematiky i schopnost samostatným způsobem splnit náročný úkol. Kvalitním zpracováním zvoleného tématu, a výběrem primární a sekundární literatury splňuje nároky a požadavky kladené na odbornou úroveň diplomové práce a proto ji lze doporučit k obhajobě.

Navržená známka   **v ý b o r n ě**

V Praze dne 31. května 2017

PhDr. Vlastimil Zátka, CSc.